

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Fejn u kif>Rati tal-Imghax

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [it](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

it-Taljan

Swipe to change

Rati tal-Imghax

Italja

1 Huwa permess "mgħax statutorju" fl-Istat Membru? Jekk iva, kif inhu definit "mgħax statutorju" f'dan l-Istat Membru?

Fl-Italja, l-Imghax statutorju jidded ma' obbligu finanzjarju.

Is-sors legali huwa l-Artikolu 1282 tal-Kodiċi Ċivili Taljan (*Codice Civile*), li jistabbilixxi li t-talbiet likwidati u mħallsa jiġbru l-Imghax b'mod awtomatiku, hliet jekk jiġi previst mod ieħor mil-liġi jew xi titolu.

2 Jekk iva, x'inhu/x'inhi l-ammont / ir-rata u x'inhi l-bażi ġuridika għalih/a? Jekk huma permessi rati differenti ta' mgħax statutorju, liema ċirkustanzi u kundizzjonijiet japplikaw?

L-ammont ta' **Imghax statutorju** jiġi deciz mit-Teżor Taljan fuq bażi annwali permezz ta' digriet maħruġ sal-15 ta' Diċembru ta' kull sena.

Jekk il-partijiet ikunu qablu dwar ir-rata tal-Imghax, ir-rata tkun dik deciza minnhom. Madankollu, irid ikun hemm qbil bil-miktub dwar ir-rata u ma tridx tkun oġhla mir-rata massima permessa skont il-liġi kontra l-liġi ta' kontra l-użura (Il-Liġi Nru 108 tas-7 ta' Marzu 1996), inkella l-Imghax se jitqies bħala wiehed ta' użura u għalhekk null. F'dawn il-każijiet, ebda Imghax ma huwa dovut (l-Artikolu 1815 tal-Kodiċi Ċivili).

Jekk il-partijiet ikunu ftehm biex japplikaw rata tal-Imghax iżda ma jkunux stabbilixxew l-ammont, tiġi applikata r-rata statutorja.

Fis-sistema legali Taljana, is-sitwazzjoni dwar **l-Imghax għal hlas tardiv** tvarja parzjalment minn dik tal-Imghax statutorju. L-Imghax għal hlas tardiv huwa intiz bħala penali (għad-debitur) u kumpens (għall-kreditur). Huma marbut mal-inadempjenza ta' obbligu finanzjarju minhabba l-hlas tard jew in-nuqqas ta' hlas għas-servizz ikkonċernat fil-perjodu msemmi mil-liġi jew abbażi tal-ftehimiet mil-huqa mill-partijiet. Sabiex il-kreditur ikun jista' jittlob l-Imghax għal hlas tardiv id-debitur irid ma jkunx hallas l-arretrati. "L-arretrati" jirreferu għal dewmien mid-debitur fl-adempjenza tal-obbligi tiegħu. Sabiex jiġu applikati l-arretrati, id-data debita trid tkun għaddiet u d-debitur irid ikun ingħata avviz għall-hlas: dokument formali li bih il-kreditur jistieden lid-debitur sabiex jagħmel il-pagament debitu. Skont il-Kodiċi Ċivili, l-Imghax għal hlas tardiv huwa debitu bir-rata statutorja jew bir-rata stabbilita mil-liġi. Madankollu, jekk l-Imghax oġhla mir-rata statutorja jkun dovut qabel id-debitur ma jkun ingħata avviz biex iħallas, f'dan il-każ l-Imghax fuq l-arretrati se jkun tal-istess ammont (l-Artikolu 1224 tal-Kodiċi Ċivili). Skont l-Artikolu 1284 tal-Kodiċi Ċivili, ir-rata tal-Imghax statutorja tiġi stabbilita fuq bażi annwali mill-Ministeru għall-Affarijiet Ekonomiċi u Finanzjarji. Permezz ta' ordni amministrattiv ippubblikat fil-Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika Taljana, il-Ministru jbidel ir-rata abbażi tal-Imghax medju annwali tal-ishma tal-gvern b' duratura massima ta' 12-il xahar, billi jieħu kont tar-rata ta' inflazzjoni rreġistrata matul is-sena. Dan l-ammont jiġi stabbilit mhux aktar tard mill-15 ta' Diċembru tas-sena li tiġi qabel dik li fiha tapplika r-rata. Jekk, sal-15 ta' Diċembru, ir-rata l-għdida ma tkunx għada għet stabbilita, dik eżistenti tibqa' ma tinbidilx għas-sena segwenti.

Sa mill-1 ta' Jannar 2017, ir-rata tal-Imghax statutorja kienet ta' 0,1 %.

Tabella li turi t-tibdiliet fir-rata tal-Imghax matul iż-żmien, sa mill-2010:

1 %	Mill-1 ta' Jannar 2010 sal-31 ta' Diċembru 2010	L-Ordni Ministerjali (OM) tal-4 ta' Diċembru 2009
1,5 %	Mill-1 ta' Jannar 2011 sal-31 ta' Diċembru 2011	OM tas-7 ta' Diċembru 2010
2,5 %	Mill-1 ta' Jannar 2012 sal-31 ta' Diċembru 2013	OM tat-12 ta' Diċembru 2011
1 %	Mill-1 ta' Jannar 2014 sal-31 ta' Diċembru 2014	OM tat-12 ta' Diċembru 2013
0,5 %	Mill-1 ta' Jannar 2015 sal-31 ta' Diċembru 2015	OM tal-11 ta' Diċembru 2014
0,2 %	Mill-1 ta' Jannar 2016 sal-31 ta' Diċembru 2016	OM tal-11 ta' Diċembru 2015
0,1 %	Mill-1 ta' Jannar 2017 sal-31 ta' Diċembru 2017	OM tas-7 ta' Diċembru 2016

L-Imghax oġhla mir-rata statutorja jrid jiġi stabbilit bil-miktub, inkella r-rata statutorja tkun debita.

Jekk il-partijiet ma jkunux ddecidew dwar xi rata, minn meta jkun ipprezentat id-dokument li permezz tiegħu jinfethu l-proċedimenti, ir-rata tal-Imghax statutorja tkun ugħali għar-rata msemmija mil-liġi speċjali dwar hlas tardiv fi tranżazzjonijiet kummerċjali (ara aktar 'l isfel). Din ir-regola tapplika għall-Att li permezz tiegħu jinfethu l-proċedimenti ta' arbitraġġ.

Il-leġiżlazzjoni speċjali dwar il-hlas tardiv fi tranżazzjonijiet kummerċjali

Għall-implimentazzjoni tad-Direttiva 2000/35/KE dwar il-ġlieda kontra hlasijiet tard fi tranżazzjonijiet kummerċjali, il-leġiżlatur Taljan ħareġ l-Ordni Amministrattiv Nru 231/2002 kif emendat. Dan isemmi espressament, bħala mgħax għal hlas tardiv fi tranżazzjonijiet kummerċjali, rata oġhla tal-Imghax mir-rata statutorja. Skont l-Ordni Amministrattiv Nru 231/2002, it-tranżazzjonijiet kummerċjali jfissru "kuntratti ta' kull deskrizzjoni bejn l-imprizi jew bejn l-imprizi u l-awtoritajiet pubbliċi li jinvolvu, waħedhom jew b'mod predominanti, l-konsenja ta' prodotti jew il-prestazzjoni ta' servizzi bil-kontraparti tal-hlas ta' tariffa". L-Ordni jipprevedi li, fil-kuntest ta' tranżazzjoni kummerċjali, "kull min ikun suġġett b'mod ingust għal dewmien fil-hlas ta-tariffa huwa intitolat għal hlas awtomatiku tal-Imghax fuq arretrati li jidhru fis-sehħ, mingħajr bżonn ta' avviz formali għall-hlas, mill-jum li jiġi wara l-iskadenza tat-terminu għall-hlas", sakemm id-debitur ma jkunx jista' jipprova li n-nuqqas ta' hlas kien ir-riżultat ta' kawżi li mhumiex imputabbli lilu.

Skont din il-liġi, l-Imghax fuq hlasijiet tardivi fi tranżazzjonijiet kummerċjali huwa bbażat fuq ir-rata stabbilita kull sena mill-Ministeru tal-Affarijiet Ekonomiċi u Finanzjarji fit-tabella hawn isfel, li tispeċifika: a) għall-ewwel sitt xhur tas-sena li kien hemm id-dewmien, ir-rata użata hija dik fis-sehħ fl-1 ta' Jannar ta' dik is-sena; b) għat-tieni sitt xhur tas-sena li kien hemm id-dewmien, ir-rata użata hija dik fis-sehħ fl-1 ta' Lulju ta' dik is-sena.

Tabella li turi t-tibdiliet fir-rata tal-Imghax għall-hlasijiet tardivi matul iż-żmien, sa mill-2010:

TABELLA ta' RATI TAL-IMGHAX GħAL HLASIJET TARDIVI skont l-Ordni Amministrattiv 231/2002	It-tranżazzjonijiet imwettqa qabel il-31.12.12.
Bl-emendi introdotti bl-Ordni Amministrattiv 192/2012	

Minn	Sa	Ir-rata tal-BĊE	Ir-rata ta' zieda	Total	Total tar-rati
01/01/2010	30/06/2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
01/01/2010	31/12/2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
01/01/2011	30/06/2011	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
01/07/2011	31/12/2011	1,25 %	7,00 %	8,25 %	8,25 %
01/01/2012	30/06/2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
01/07/2012	31/12/2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
01/01/2013	30/06/2013	0,75 %	8,00 %	8,75 %	7,75 %
01/07/2013	31/12/2013	0,50 %	8,00 %	8,50 %	7,50 %
01/01/2014	30/06/2014	0,25 %	8,00 %	8,25 %	7,25 %
01/07/2014	31/12/2014	0,15 %	8,00 %	8,15 %	7,15 %
01/01/2015	31/12/2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %	7,05 %
01/01/2016	30/06/2016	0,05 %	8,00 %	8,05 %	7,05 %
01/07/2016	31/12/2016	0,00 %	8,00 %	8,00 %	7,00 %

3 Jekk meħtieġ, hemm aktar informazzjoni disponibbli dwar kif jiġi kkalkulat l-imghax statutorju?

4 Hemm aċċess onlajn disponibbli bla ħlas għall-bażi ġuridika msemija hawn fuq?

Hemm diversi siti tal-web li jipprovdu softwer liberu biex jiġi kkalkolat l-imghax statutorju u l-imghax għal ħlasijiet tardivi.

L-aħħar aġġornament: 22/01/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.